Europeiska unionens officiella tidning

SV
C-serien

C/2024/6020

23.10.2024

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Energidigitalisering: att hitta en balans mellan möjligheter och risker för EU:s konsumenter

(yttrande på eget initiativ)

(C/2024/6020)

Föredragande: **Kęstutis KUPŠYS**

Rådgivare	Marine CORNELIS (för föredraganden)
Beslut av EESK:s plenarförsamling	15.2.2024
Rättslig grund	Artikel 52.2 i arbetsordningen
Ansvarig sektion	Transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället
Antagande av sektionen	21.6.2024
Antagande vid plenarsessionen	11.7.2024
Plenarsession nr	589
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	187/2/1

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Digitala verktyg medför enorma möjligheter, bland annat när det gäller att underlätta produktion, främja en större efterfrågeflexibilitet och få till stånd en snabbare utfasning av fossila bränslen i energisektorn. De riskerar dock att göra redan komplexa energimarknader ännu svårare att hantera och förstå för småskaliga energikonsumenter såsom hushåll, mikroföretag och småföretag. Energi bör även fortsättningsvis tillhandahållas till överkomliga priser, kunna justeras och vara användarvänlig. Konsumenterna bör fortfarande kunna välja priser, avtal och kundtjänster på ett ”fördigitalt” sätt.

1.2 Cybersäkerhet i hanteringen av användaruppgifter måste prioriteras. Digitaliseringen ökar behovet av att skapa dynamiska konsumentskyddsbestämmelser som är anpassade till de nya förhållandena och deltagarna i sektorn – vilka kanske skiljer sig från de ”konventionella” aktörerna inom energisektorn och inte är i direkt kontakt med konsumenterna.

1.3 Digitaliseringen av energisystemen får inte ske på bekostnad av personer som tillhör våra samhällens mest sårbara grupper, särskilt de som redan drabbats av energifattigdom eller den digitala klyftan. Tvärtom är det mycket viktigt att säkerställa garantier för ansvarsskyldighet bland olika berörda parter och att skapa lika villkor. Lokala aktörer och myndigheter spelar en viktig roll när det gäller att överbrygga den digitala klyftan.

1.4 Artificiell intelligens och verktyg för distribuerad databasteknik kan visserligen bidra till det arbete som utförs av tillsynsmyndigheter, organ för alternativ tvistlösning och konsumentorganisationer genom att identifiera mönster och brister i genomförandet och upprätthållandet av konsumenternas rättigheter, men dessa verktyg är inte idiotsäkra. Konsumenterna bör alltid ha rätt till mänsklig tillsyn för att kontrollera och övervaka energiaktörernas och de digitala aktörernas metoder.

1.5 För att konsumenterna verkligen ska kunna dra nytta av en efterfrågestyrning måste de installera kommunikationsutrustning och infrastruktur såsom smarta mätare och anslutna hushållsapparater. Dessa måste vara ekonomiskt överkomliga både vid inköp och användning, hållbara och utformade på ett sätt som sätter användarnas intressen i centrum. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) rekommenderar en balanserad strategi som är inriktad på inkluderande och tillgänglig design och som kompletterar mer avancerade och till synes dyrare digitala verktyg med åtgärder för att öka hushållens energieffektivitetskompetens.

1.6 Arbetstagare bör ges tillgång till utbildning, bland annat vid nettonollakademier, som bör lanseras så snart som möjligt och främjas för alla berörda parter, med tonvikt på färdigheter avseende energieffektivitet.

1.7 Som företrädare för det organiserade civila samhället i EU bör EESK delta i arbetsgrupper och rundabordssamtal om styrningen av de ovannämnda smarta energisystemen. Kommittén uppmanar framför allt kommissionen att gå vidare i sina satsningar genom att inrätta en expertgrupp för smart energi inom EU.

2. **Bakgrund**

2.1 I ett meddelande som offentliggjordes 2022 ([1]) beskrev kommissionen den nuvarande situationen inom energisektorn och föreslog olika sätt att lägga tonvikten på hushållskonsumenterna i samband med digitaliseringen av energisystemet. Kommittén yttrade sig om meddelandet 2023 ([2]).

2.2 Meddelandet innehöll vissa ledtrådar om vilken inriktning som bör väljas för att skydda konsumenternas rättigheter i knutpunkten mellan energimarknaden och den digitala tekniken. EU:s allmänna konsumentskyddslagstiftning spelar en nyckelroll i detta sammanhang. En digitaliserad energisektor väcker dock ytterligare frågor: att lägga till en digital dimension innebär ökad komplexitet, och de verktyg som utvecklats för ”analoga” tider kanske inte är ändamålsenliga ([3]) i digitala tider. EU har en rättslig ram där konsumenternas rättigheter skyddas, men genomförandet går enligt meddelandet långsamt.

2.3 När det gäller konsumentskyddet har kommissionen vidtagit vissa åtgärder i rätt riktning, till exempel genom att anta en genomförandeakt för att förbättra tillgången till mät- och förbrukningsuppgifter under 2023 ([4]). Det återstår att se hur framgångsrika sådana EU-initiativ kan bli och hur djupt förankrad den ”traditionella” energisektorns passivitet kommer att visa sig. Nya affärsmöjligheter håller visserligen på att uppstå, men för att klara av den nödvändiga omställningen i snabb takt är kompetensutveckling avgörande. EU behöver först och främst kvalificerad arbetskraft för utbyggnaden av digitala enheter. Det är också viktigt att tillhandahålla omfattande information och att utbilda konsumenterna på hushålls- och småföretagsnivå om hur alla de möjligheter som digitaliseringen erbjuder kan tas tillvara på bästa sätt. Det är viktigt att inse att energisektorn är mycket komplex och kan vara svår att förstå även för konsumenter som besitter vissa specialistkunskaper.

2.4 Det har publicerats många studier och policydokument som belyser hur konsumenterna kan skyddas och ges större inflytande med hjälp av digitalisering. De begrepp som föreslås och de nyckelord som används i sådana studier har handlat om dataskydd och konsumentinflytande, smarta nät och mätare, energidelning och handel mellan aktörer (peer-to-peer), efterfrågeflexibilitet, smarta städer och smarta byggnader, smart laddning osv. Det är allmänt accepterat att möjligheterna väger tyngre än riskerna.

2.5 EESK har för avsikt att bidra till den pågående debatten genom att fokusera på hur samhällsåtgärder inom den digitala sektorn och energisektorn skulle kunna skapa en mer inkluderande framtid, där alla känner sig säkra och där hushållen kan dra fördel av ny teknik. Digitaliseringen på konsumentsidan (efterfrågesidan) blir allt viktigare på grund av den gröna omställningen, eftersom den ger konsumenterna möjligheten att bättre förstå hur de kan påverka energiomställningen samtidigt som de kan delta aktivt i omställningen. De kan dra nytta av dynamiken på energimarknaderna, förbättra energieffektiviteten, använda förnybar energi och tillämpa metoder som främjar energioberoende.

3. **Att förvandla styrkor till möjligheter**

3.1 I den europeiska energisektorns föränderliga landskap ter sig den framväxande digitaliseringen som ett tveeggat svärd. Å ena sidan utlovar den en aldrig tidigare skådad effektivitet, större konsumentinflytande och vägen till en hållbar framtid inom energisektorn. Avancerade smarta nät, energiförbrukningsdata i realtid (som leder till ökad anpassning av efterfrågeflexibiliteten på hushållsnivå) och AI-drivna övervakningssystem för energianvändning kan innebära oerhört stora förändringar av konsumenternas interaktion med moderna energisystem och bidra till att de kan anpassa sin energianvändning tack vare bättre möjligheter att förutse de egna energibehoven. För närvarande har denna utbyggnad stannat upp i många medlemsstater, vilket gör det omöjligt att vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa energifattigdom och ansluta prosumenter och energigemenskaper till nätet på ett smidigt sätt.

([1]) COM(2022) 552 final.
([2]) Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Digitalisering av energisystemet – EU:s handlingsplan (EUT C 184, 25.5.2023, s. 93).
([3]) Digital rättvisa – kontroll av om EU:s konsumenträtt är ändamålsenlig.
([4]) Commission adopts new implementing act to improve access to metering and consumption data.

3.2 Dessa innovationer har potential att demokratisera tillgången till energi, minska kostnaderna och avsevärt bidra till målen i den europeiska gröna given. EU:s medborgare och företag har goda förutsättningar att utforska och införa ny teknik som redan finns tillgänglig. I ett globalt sammanhang har vi på vår kontinent kommit relativt långt när det gäller digital konnektivitet, tillgång till nät och hushållens medvetenhet rent generellt.

3.3 Det bör läggas till digitaliseringens fördelar att den kan öka användningen av förnybara energikällor och förbättra nätens resiliens, och även innebära ekonomiska vinster för konsumenterna, förbättra den sociala sammanhållningen och minska energifattigdomen. På det hela taget ökar digitaliseringen intressenternas integration och interaktion, vilket ökar konsumenternas tillgång till lokala och förnybara energikällor och gör det möjligt för konsumenterna att dra större nytta av sådana energikällor.

3.4 Smarta nät och digitalisering spelar en avgörande roll när det gäller att fasa ut fossila bränslen i energisektorn. De möjliggör en effektivare förvaltning av energiresurser, underlättar integreringen av förnybar energi och optimerar förbrukningen, i synnerhet med hjälp av dataanalyser i realtid och automatisering. Smarta nät kan förbättra nätens stabilitet och tillförlitlighet genom att automatiskt reagera på systemförändringar. De utgör ett förträffligt verktyg för att stärka infrastrukturen och se till att flera olika utmaningar i fråga om energitillgång, energifattigdom och klimatförändringar kan hanteras. ([5]) Med tiden kan digitala verktyg minska drifts- och energikostnaderna genom att effektivisera systemen och minska kritiska efterfrågetoppar.

3.5 Digitalisering, särskilt med hjälp av AI-automatisering, sakernas internet (bland annat ett samverkande sakernas internet) och dataanalys gör det möjligt att övervaka energiproduktionen och energiförbrukningen i realtid, vilket är avgörande för att balansera utbud och efterfrågan utan att tvingas använda energikällor med ett stort koldioxidavtryck. Digitala verktyg kan öka energisystemens motståndskraft mot fysiska angrepp och cyberangrepp genom att möjliggöra snabba insatser. Även om den digitala omvandlingen ligger bakom innovativa affärsmodeller och tjänster inom energisektorn, såsom aggregatorer, är det viktigt att ha i åtanke att energi är en samhällsviktig tjänst och att tillgången till energi måste förbli en allmän rättighet.

3.6 Digitala verktyg kan ge konsumenterna detaljerade uppgifter om energianvändning och med hjälp av dessa uppgifter kan konsumenterna fatta välgrundade beslut om sina egna konsumtionsmönster. Digitaliseringen spelar också en roll i förhållandet mellan konsumenter och allmännyttiga företag (systemansvariga för distributionssystem, leverantörer och aggregatorer), till exempel vid undertecknande av avtal och tillhandahållande av kundtjänster.

3.7 Digitala verktyg kan också användas som stöd i beslutsfattandet för mer användarinriktade åtgärder, särskilt handlingsplaner för energifattigdom. Protokoll för kommunikations- och datadelning avseende energiförbrukning mellan systemansvariga för distributionssystem/leverantörer och myndigheter måste inrättas för att göra det enklare att identifiera utsatta konsumenter och tillhandahålla riktat energistöd, särskilt till dem som befinner sig i dold energifattigdom.

3.8 Med hjälp av digitala verktyg och smart teknik kan hushållens elförbrukning i EU minska med mer än 71 miljarder euro per år fram till 2030 ([6]) med hjälp av efterfrågeflexibilitet. Genom att ta fram inkluderande efterfrågeflexibilitetsåtgärder kan utsatta befolkningsgrupper dra nytta av flera direkta fördelar. Dessa åtgärder bör kunna användas enkelt och bekymmerslöst, bevara människors bekvämlighet och välbefinnande samt kunna omfattas av prisskydd och sociala åtgärder. Nyckeln till ett framgångsrikt införande av efterfrågeflexibilitet ligger i dess möjlighet att stärka konsumenternas ställning, minska energikostnaderna och bidra till energisystemets övergripande effektivitet och hållbarhet.

3.9 Vissa sofistikerade digitala enheter kan, i stället för att uppmuntra till konsumentengagemang, ”skrämma bort” konsumenter genom att erbjuda alltför många oväsentliga alternativ. Spridningen av sådan utrustning i kombination med höga kostnader vid inköp och användning kan leda till misstro. EESK rekommenderar en balanserad strategi som fokuserar på inkluderande och tillgänglig design och kompletterar mer avancerade och till synes dyrare digitala verktyg med åtgärder för att öka hushållens energieffektivitetskompetens. Kommittén föreslår också att man inför ett förfarande för revisionskontroll för att se till att ovannämnda princip respekteras.

3.10 I Europaparlamentets resolution om distribuerad databasteknik och blockkedjor (P8_TA(2018)0373) framhålls att distribuerad databasteknik och blockkedjor kan vara ett verktyg som främjar medborgarnas egenmakt genom att ge dem möjlighet att kontrollera sina egna uppgifter, gör transaktioner mer kostnadseffektiva samt ökar insynen. ([7]) Att ersätta instabila centraliserade databaser med distribuerad databasteknik kan öka konsumenternas förtroende för att uppgifterna inte kommer att ändras. Detta gäller alla typer av data som vi anser vara viktiga för att återspegla konsumenternas beteende och avtalsmässiga eller utomkontraktuella förpliktelser, såsom uppgifter om energiproduktion, energiförbrukning, tillhörande tjänster osv.

([5]) https://www2.deloitte.com/xe/en/pages/energy-and-resources/articles/distribution-grid-investment-to-power-energy-transition.html.
([6]) https://smarten.eu/wp-content/uploads/2022/09/SmartEN-DSF-benefits-2030-Report_DIGITAL.pdf.
([7]) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0373_SV.pdf.

3.11 Distribuerad databasteknik ser särskilt lovande ut i samband med energidelning och energigemenskaper, och dess användbarhet i samband med handel mellan aktörer (peer-to-peer) är uppenbar. Bästa praxis avseende transparens i styrningen och effektiv användning av distribuerad databasteknik på energiområdet bör främjas bland den akademiska världen, teknikleverantörer och konsumentgrupper med hjälp av plattformar för kunskapsutbyte och expertgrupper.

4. **Hur kommer vi till rätta med svagheterna i systemen och hur hanterar vi hoten?**

4.1 Å andra sidan medför digitaliseringen också påtagliga risker. Frågor återstår om äganderätt till data, suveränitet, styrning och integritet, säkerhet och potentiella it-angrepp på energiinfrastruktur, kryphål, bristande efterlevnad och den digitala klyfta som kan leda till att utsatta befolkningsgrupper hamnar utanför. Det är viktigt att komma till rätta med alla dessa frågor.

4.2 Digitaliseringen är komplicerad och dyr. Införandet av digital teknik kräver ofta betydande inledande investeringar i infrastruktur och utbildning. Digitala system gör energiförvaltningen mer komplex, vilket kan leda till nya felkritiska systemdelar.

4.3 Energiinfrastruktur anses utgöra en hög risk enligt rättsakten om artificiell intelligens, vilket uttryckligen anges i bilaga III till rättsakten. Ett alltför stort beroende av digital teknik kan göra energisystemen sårbara för fel i den digitala infrastrukturen. Den digitala infrastrukturen förbrukar själv energi, vilket kan minska effektivitetsvinsterna.

4.4 Framväxten av kvantdatorteknik medför nya utmaningar som innebär ytterligare risker för energisystemens integritet. ([8]) Vi fortsätter att lita på att nätoperatörer och stora energiproducenter är medvetna om vad detta innebär och att de besitter den kompetens på högsta nivå som krävs för att ta itu med ”kvantutmaningen”. Illasinnade aktörers användning av denna nya kraftfulla teknik kan dock drabba konsumenter på enskild konsumtionsenhetsnivå.

4.5 Digitala verktyg är fortfarande otillgängliga för många, trots att de hör till de viktigaste inslagen i EU:s senaste energipolitik. Detta väcker en viktig fråga: Är det rimligt att digitalisera när tillgången till energi till överkomliga priser fortfarande är otillräcklig? Energifattiga hushåll tenderar att ha en mer begränsad tillgång till modern energiteknik, däribland avancerade digitala lösningar, på grund av bristande kunskap och/eller kompetens, begränsad investeringskapacitet och ett bristande intresse hos leverantörerna att tillhandahålla särskilda lösningar för sådana hushåll. Energipolitiken bör inriktas på att se till att energifattiga hushåll får tillgång till och accepterar denna teknik, eftersom det är tack vare denna teknik som energikostnaderna kan sänkas.

4.6 För att komma till rätta med denna digitala klyfta krävs det branschledda åtgärder. Det ligger i leverantörernas intresse att se till att konsumenterna kan anpassa sig sömlöst till förändrade interna processer och nya tjänster. Detta är dock endast möjligt om konsumenterna förstår fördelarna med digitaliserad interaktion. Den bästa vägen framåt är enkelhet. Att göra tjänsterna ännu mer komplicerade kan bli kontraproduktivt, eftersom konsumenterna kan bli mer riskovilliga när det gäller att börja använda alla former av ny teknik.

4.7 EESK betonar därför behovet av att säkerställa rättvisa och inkludering när tjänsterna utformas. Mot bakgrund av den digitala klyftan efterlyser EESK åtgärder för att göra digitala energilösningar och plattformar tillgängliga och inkluderande för alla konsumenter, däribland utsatta befolkningsgrupper. Detta innebär att man utvecklar användarvänliga digitala verktyg som tillgodoser olika behov och främjar lika tillgång till digitala energitjänster. Under 2022 använde endast en av tio personer i EU internetanslutna termostater, förbrukningsmätare, lampor, enheter som kopplas in i vägguttaget eller andra internetanslutna lösningar för energihushållning i hemmet ([9]). Klyftan mellan EU-länderna var stor. Användningen av internetanslutna energistyrningslösningar för hushåll pendlade mellan två tredjedelar i Nederländerna och så gott som ingen i Rumänien och Bulgarien.

4.8 Efterfrågeflexibilitet kan i allmänhet bidra till välfungerande energimarknader, men sådana produkter är trots allt riskfyllda tjänster på hushållsnivå, eftersom deras tillämpning innebär att konsumenten ingår ett avtal som bygger på rörliga marknadsanpassade avgifter, vilket kan leda till att högre kostnader på grund av prisvolatilitet vältras över på hushållen. Under sådana omständigheter är konsumenternas förhandlingsstyrka begränsad eller obefintlig, vilket gör dem sårbara för prischocker och andra ogynnsamma marknadsförhållanden. EESK noterar att det är nödvändigt att införa säkerhetsmekanismer för den händelse att en ovanligt stark chock skulle inträffa och ha katastrofala effekter på konsumenternas räkningar.

([8]) https://www.smart-energy.com/industry-sectors/cybersecurity/preparing-the-power-grid-for-future-quantum-cyberattacks/.
([9]) Eurostat, https://doi.org/10.2908/ISOC_IIOT_USE.

4.9 EESK vidhåller att direkta bidrag och subventioner kan spela en viktig roll vid införandet av digital teknik och digital infrastruktur, åtminstone i den tidiga införandefasen. De medlemsstater som har längst kvar när det gäller att anamma digitala lösningar bör få riktat stöd för att påskynda införandet av internetanslutna lösningar för energi-hushållning och nödvändig infrastruktur, samtidigt som marknadsaktörerna i dessa länder bör granskas mer för att säkerställa att de uppfyller digitaliseringskraven på EU-nivå och nationell nivå.

4.10 Det är allmänt vedertaget att införandet av ny teknik och digitala lösningar kan bidra till betydande energibesparingar och effektivare energianvändning. Inledande besparingar kan dock leda till en plötslig ökning av förbrukningen. ([10]) Kommittén vidhåller att denna effekt kan minimeras med hjälp av åtgärder som syftar till att utveckla konsumenternas kompetens när det gäller energi och smart spelifiering, där tonvikten läggs på energioberoende.

4.11 Energisektorn bör föregå med gott exempel och genomföra stränga dataskyddsbestämmelser för att skydda konsumentuppgifter och vinna allmänhetens förtroende. Att göra teknik tillgänglig för olika grupper och marginaliserade personer bör vara en prioritering. Regulatoriska sandlådor kan utformas eller omformas för att styra berörda aktörer och ett ”sårbarhetstest” bör införas för att maximera fördelarna med det lätthanterliga regelverket. När man till exempel utvecklar en ”smart” hushållsapparat eller enhet bör den främsta frågan vara om den kan motstå en skadlig cyberattack i ett ”krocktest”. Samtidigt bör sådana enheter ha användarvänliga gränssnitt och intuitiv formgivning så att även de minst kunniga användarna är i stånd att vidta nödvändiga åtgärder och undvika det värsta tänkbara scenariot.

4.12 För att ta itu med potentiella etiska problem som kan uppstå till följd av användningen av AI och stordata i energisektorn anser EESK att stränga sektorsspecifika regelverk bör införas. Dessa bör kännetecknas av etisk styrning av AI och stordata och säkerställa att denna teknik används på ett sätt som respekterar grundläggande mänskliga värden och konsumenträttigheter i linje med rättsakten om artificiell intelligens.

4.13 Distribuerad databasteknik behöver utvecklas vidare innan den kan uppnå sin fulla potential i vardagliga praktiska tillämpningar. EESK erkänner vikten av distribuerad databasteknik för att öka säkerheten när det gäller energidata och energitransaktioner, och därmed främja transparens och förtroende. EESK stöder därför med viss försiktighet att distribuerad databasteknik används i högre grad i tillämpningar för digitala energitransaktioner. Det behövs starka tillsyns- och skyddsåtgärder.

4.14 Klyftor när det gäller energi såväl som digitalisering föregås ofta av djupt rotad nedärvd fattigdom och ojämlika möjligheter. När finansiella verktyg tillhandahålls för att minska effekterna av dessa klyftor bör det ske med hänsyn till principerna för en rättvis omställning. Behovet av att ge stöd till de sektorer och arbetstagare som påverkas negativt av störningar på grund av digitaliseringen är centralt i den rättvisa digitala omställningen. Detta stöd i form av program för omskolning och finansiellt stöd bör i första hand riktas till de mest utsatta grupperna. Det är viktigt att stödet inte skapar nya obalanser. Det är tänkt att nettonollakademier ([11]) ska utbilda 100 000 studerande vid varje akademi inom tre år från etableringen. Digitaliseringen av energisektorn, vars tydligaste fördel är energieffektivitet, är ett av de områden som dessa ännu obefintliga akademier bör rikta in sig på.

4.15 Effekterna av denna ”energidigitaliseringsklyfta” kan bli ännu större än vad som rimligtvis kan förväntas. Konsumenter som hamnar i utkanten av energidigitaliseringen kanske varken kan dra nytta av de nya möjligheterna eller delta effektivt i energiomställningsprocessen. Den växande klyftan mellan välinformerade konsumenter/prosumenter och ”traditionella konsumenter” kan innebära att utsatta konsumenter bär en relativt sett högre andel av kostnaderna för energisystemet. I detta fall skulle energiomställningen vara orättvis och regressiv till sin natur. Det behövs ett brett spektrum av åtgärder för att säkerställa lämplig konsumentinkludering, såsom inkluderande formgivning och åtgärder för överkomliga priser, eftersom digitalisering inte är ett mål i sig.

4.16 Artificiell intelligens kan visserligen bidra till det arbete som utförs av tillsynsmyndigheter, organ för alternativ tvistlösning och konsumentorganisationer genom att identifiera mönster och brister i genomförandet och upprätthållandet av konsumenternas rättigheter, men dessa verktyg är inte idiotsäkra. Konsumenterna bör alltid ha rätt till mänsklig tillsyn för att kontrollera och övervaka energiaktörernas och de digitala aktörernas metoder.

4.17 Kommittén uppmanar slutligen EU att inta en ledande roll i utvecklingen av internationella standarder för konsumenter av digitaliserad energi. Att omvandla hot till möjligheter på global nivå innebär att man noga tittar på andra regioner för bästa praxis och anpassar dessa förfaranden lokalt, samtidigt som de uppmuntras ytterligare internationellt. EU-ledda insatser för att uppnå högsta möjliga konsumentskyddsstandarder bör inriktas på att främja globalt samarbete i syfte att skapa en enhetlig strategi för digitala konsumenters rättigheter och skyldigheter.

([10]) https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214629620302334.
([11]) The Net-Zero Industry Act: Accelerating the transition to climate neutrality.

4.18 För att uppnå detta mål är det mycket viktigt att samarbeta med viktiga globala partner såsom Internationella energiorganet (IEA), Internationella elektrotekniska kommissionen (IEC) och Global Smart Energy Federation. Dessa organisationer kan ge värdefulla insikter och viktigt stöd samt se till att standarderna är heltäckande och inkluderande och att behoven hos digitala energikonsumenter i hela världen tillgodoses på ett effektivt sätt. Genom ett sådant samarbete kan EU gå i bräschen för åtgärder som syftar till att harmonisera lagstiftningen, stärka konsumentskyddet och främja hållbar energipraxis på global nivå.

Bryssel den 11 juli 2024.

Oliver RÖPKE
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande